

van Moderna bij minder lage temperatuur (in -20 vriezer en in koelkast) ook goed houdbaar is.

- *Hoe werken AstraZeneca en Janssen?*
Het zijn vectorvaccins. In het vaccin zit een onschadelijk gemaakt verkoudheidsvirus (dat zich niet kan vermenigvuldigen) met daarin een instructie (code) die ervoor zorgt dat je cellen spike-eiwitten gaan maken. Net als bij de RNA-vaccins reageert het afweersysteem door antistoffen aan te maken
- *Waar kan ik de bijsluiters van de vaccins vinden?*
  - [Pfizer Comirnaty](#)
  - [Moderna](#)
  - AstraZeneca
  - [Janssen](#)
- *Er zijn verschillende vaccins, kan ik kiezen met welk vaccin ik gevaccineerd word?*
Welke vaccins Rijnstate geleverd krijgt, wordt bepaald door de overheid. Daarnaast kan het afhankelijk zijn van leeftijd met welk vaccin je gevaccineerd wordt. Je hebt dus geen keuze met welk vaccin je gevaccineerd wilt worden.
- *Er wordt veel verteld over de voordelen van het vaccin. Wat zijn nadelen? De tegens?*
Op korte termijn zijn er bekende bijwerkingen, die echter zo goed als nooit tot ernstige nadelige effecten hebben geleid in de studies met in ieder geval meer dan 20.000 gevaccineerde mensen. We weten inderdaad nog niet of er op de lange termijn ernstige en/of langdurige bijwerkingen optreden. Gezien de manier waarop de vaccins van Pfizer Comirnaty, Moderna, Astra-Zeneca en Janssen zijn samengesteld en gezien de manier waarop ze werken zijn wij er echter van overtuigd dat het risico van niet-vaccineren veel groter is.
- *Waarom hebben verschillende leveranciers verschillende methoden voor vaccins gebruikt? Waarom niet een bekende werkwijze waar langetermijn-effecten wel bekend zijn?*
De bekende technologieën zijn vaak trager, zeer arbeidsintensief. Het duurt dus vaak langer om te ontwikkelen, blijken in de praktijk minder effectief, en hebben mogelijk juist meer bijwerkingen dan de nieuwere RNA- of DNA-vaccins. RNA- en DNA-vaccins zijn meer een doorontwikkeling van de al bestaande vaccins. Er wordt namelijk iets ingespoten waardoor we het afweersysteem gecontroleerd opleiden om alvast een antwoord klaar te hebben als dit nodig is.
Met de eerste vaccins dienden we verzwakte virussen toe met een klein risico op echte infectie. Later gebruikten we hiervoor bijvoorbeeld stukjes van de buitenkant van het virus (eiwitvaccins). Hierbij zijn weer meer hulpstoffen zoals aluminium nodig om het afweersysteem te activeren. De huidige pandemie is van invloed op de keuze voor een bepaald type vaccin. De RNA type vaccins zijn relatief makkelijk in productie op te schalen en (in geval van nieuwe mutaties) aan te passen. Echter in landen met een meer complexe infrastructuur, zijn deze vaccins die ingevroren moeten worden minder toegankelijk voor de gehele bevolking. Daar kan dan bewust gekozen worden voor een ander type vaccin.

Vragen over veiligheid vaccin

- *Zijn de vaccins veilig?*
Veiligheid van het Covid-vaccin staat bovenaan. Hier gelden strenge eisen voor. Net als bij andere vaccins. Bij twijfel over de veiligheid van een vaccin mag het niet worden toegelaten in Nederland. Ook voor de bijwerkingen gelden strenge regels. De voordelen (de werkzaamheid van vaccins) moeten groter zijn dan de nadelen (de bijwerkingen). Het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) en het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) beoordelen of een vaccin tegen corona veilig is en goed werkt. Dit gebeurt bij elk vaccin in Nederland. Deze vaccins voldoen aan alle voorwaarden.
- *Tasten de RNA-vaccins mijn DNA aan?*
Nee. Ons DNA ligt in de celkern, een afgesloten compartiment. Als er informatie nodig is, maakt de cel daarvan kopieën in de vorm van RNA. Die komen buiten de celkern terecht, waar het wordt verwerkt en afgebroken. RNA kan de celkern niet binnenkomen en daar het DNA veranderen.

- *Voor de meest gestelde vragen over de veiligheid en werking:*
  - [Pfizer vaccin](#)
  - [Moderna vaccin](#)
  - [AstraZeneca vaccin](#)
  - [Janssen vaccin](#)

bij het CBG(College ter Beoordeling van Geneesmiddelen) of dit [filmpje](#) van de universiteit van Nederland.

Vragen over bescherming vaccin

- *Hoeveel vaccinaties heb ik van Pfizer Comernaty/Moderna en AstraZeneca nodig om beschermd te zijn?*
Van Pfizer Comernaty/Moderna en AstraZeneca zijn twee vaccinaties nodig.
- *Hoeveel vaccinaties heb ik nodig van Janssen?*
Van het Janssen vaccin is 1 vaccinatie voldoende.
- *Als ik één vaccinatie heb gehad van Pfizer Comernaty/Moderna en AstraZeneca ben ik dan voldoende beschermd?*
De eerste vaccinatie geeft wel enige bescherming, maar na de tweede vaccinatie geeft het een hogere bescherming.
- *Kan ik tussen de eerste en tweede vaccinatie corona krijgen?*
Ja, dat kan. Er zijn twee vaccinaties nodig voor een goede bescherming tegen corona. Tussen de eerste en tweede vaccinatie is de afweer nog niet voldoende en kun je nog corona krijgen. Het blijft daarom altijd belangrijk om je te laten testen wanneer je klachten krijgt die passen bij corona.
- *Hoe lang ben ik beschermd na volledige vaccinatie?*
We weten op dit moment dat bescherming zo'n 3 maanden na vaccinatie nog onverminderd hoog is. Het is nog niet bekend hoe lang deze bescherming blijft. Dit wordt nu uitvoerig onderzocht in de klinische studies.
- *Kan ik na vaccinatie het virus nog op een ander overdragen?*
Als je gevaccineerd bent, is de kans groot dat je niet (of minder) ziek wordt na besmetting met coronavirus. Het is aannemelijk dat je, eenmaal ingeënt, bij een besmetting minder virusdeeltjes ontwikkelt dan iemand die geen vaccinatie heeft gehad. Maar op dit moment weten we nog niet of je anderen kunt besmetten als je gevaccineerd bent. Daarom nemen we het zekere voor het onzekere: voor gevaccineerde personen gelden voorlopig dezelfde maatregelen als voor mensen die niet gevaccineerd zijn.
- *Werkt het vaccin nog als er een nieuwe mutatie komt?*
Ja, het vaccin werkt dan nog steeds. Het is normaal dat het virus verandert. Dit betekent niet meteen dat het vaccin niet meer werkzaam is, omdat het om kleine veranderingen gaat in het virus. Voor nu zijn er geen aanwijzingen dat de vaccinatie niet beschermt tegen de nieuwe mutaties van het coronavirus, zoals de nieuwe Britse variant. Wereldwijd houden landen goed in de gaten of de vaccinatie beschermt tegen nieuwe virusmutaties.
- *Klopt het dat je eigen lichaam de aangemaakte antistoffen weer kan afbreken?*
Antistoffen zijn eiwitten die net als andere eiwitten langzaam vervallen/worden afgebroken. Voor de meeste antistoffen geldt dat ze na 3 weken in hoeveelheid zijn gehalveerd. Als er nog restjes aanwezig zijn van een infectie of het viruseiwit waartegen zij gericht zijn, dan zullen er steeds nieuwe antistoffen aangemaakt worden. De hoeveelheid antistoffen in je bloed neemt dus na een doorgemaakte infectie altijd langzaam af, weliswaar bij verschillende infecties ook met verschillende snelheid. Bij goede opbouw van het immunologisch geheugen zullen deze antistoffen echter heel snel weer gemaakt worden door de geheugen-afweercellen in geval van een nieuwe infectie.

Vragen over het vaccin in combinatie met zwangerschap

- *Is het vaccin veilig als ik zwanger ben?*

Uit studies zijn geen aanwijzingen gekomen dat een coronavaccinatie tijdens de zwangerschap nadelige gevolgen heeft. Maar omdat er nog weinig over bekend is, raden we het op dit moment voor de zekerheid nog af. Het advies is om je na de zwangerschap te laten vaccineren.

Heb je gezondheidsproblemen waardoor je een hogere kans hebt om ernstig ziek te worden van corona? Dan zijn de voordelen van vaccineren tijdens de zwangerschap misschien groter dan de (theoretische) nadelen. Overleg met je arts of vaccinatie tijdens de zwangerschap toch beter is.

Als je je laat vaccineren tijdens je zwangerschap verzoeken we je om dit te melden bij [Lareb \(Landelijke Registratie Evaluatie Bijwerkingen\)](#). Lareb verricht onderzoek naar de veiligheid van coronavaccinatie tijdens de zwangerschap. Alle zwangere vrouwen kunnen tijdens hun zwangerschap aan het onderzoek meedoen via [Moeders van Morgen](#)

- *Wat moet ik doen als ik tussen de eerste en tweede vaccinatie zwanger blijkt te zijn?*
Je hoeft je geen zorgen te maken, er zijn geen aanwijzingen dat de vaccinatie gevolgen heeft voor de zwangerschap. Maar omdat er nog weinig over bekend is, raden we op dit moment voor de zekerheid af om tijdens de zwangerschap te vaccineren. Het advies is om na de zwangerschap de tweede vaccinatie te halen. Heb je gezondheidsproblemen waardoor je een hogere kans hebt om ernstig ziek te worden van corona? Dan zijn de voordelen van vaccineren tijdens de zwangerschap misschien groter dan de (theoretische) nadelen. Overleg met je behandelend arts of vaccinatie tijdens de zwangerschap toch beter is.
- *Ik heb een zwangerschapswens, mag ik dan gevaccineerd worden?*
Ja, dat is geen probleem, zolang je nog niet zwanger bent tijdens de vaccinaties. Als je achteraf toch zwanger bleek te zijn tijdens de vaccinaties, is dat geen reden om je zorgen te maken.
- *Heeft het vaccin invloed op mijn vruchtbaarheid of IVF behandeling?*
Nee, vaccinaties en vruchtbaarheid hebben geen invloed op elkaar. Als je zwanger wil worden via IVF is het goed om met je gynaecoloog te bespreken wat een goed moment is voor de coronavaccinatie.
- *Als ik het vaccin heb gekregen en ik word zwanger, is mijn kind dan ook beschermd?*
We weten dat antistoffen van de moeder tijdens de zwangerschap via de placenta naar het kind gaan. Daardoor worden baby's geboren met antistoffen die ze hebben gekregen van hun moeder. Deze antistoffen verdwijnen langzaam in de maanden na de geboorte. We weten nog niet of dit voor de antistoffen na coronavaccinatie ook zo is, maar dat lijkt wel aannemelijk.
- *Mag ik borstvoeding geven nadat ik gevaccineerd ben?*
Ja dat mag. Er zijn geen aanwijzingen dat het vaccin in de moedermelk terecht komt en via de borstvoeding bij het kind kan komen.

Vragen rondom bijwerkingen, allergie, medicijnen en contra-indicaties

- *Welke bijwerkingen zijn er?*
Zoals bij ieder vaccin, kan je mogelijk bijwerkingen krijgen. De meeste bijwerkingen treden snel na de vaccinatie op. Ze zijn dus tijdens de onderzoeken al ontdekt. De bijwerkingen die tot nu toe bekend zijn, zijn pijn op de plek van de prik, vermoeidheid, hoofdpijn en koorts. De bijwerkingen duren vaak een dag tot een paar dagen, net zoals bij de grieprik. De kans op onbekende bijwerkingen na vaccinatie is zeer klein, maar niet uit te sluiten. In zeldzame gevallen (1 op 100.000) treedt een overgevoeligheidsreactie op (anafylaxie). Daarom vragen we je om na de vaccinatie een kwartiertje te blijven. Mocht zo'n reactie optreden, dan zijn alle middelen voorhanden om dit meteen te behandelen, zoals een injectie met adrenaline.
- *Geeft een evt. tweede vaccinatie meer bijwerkingen?*
Ja, dat kan. Na de tweede vaccinatie hebben meer mensen klachten van vermoeidheid, hoofdpijn, koorts en gewrichtspijn, dan na de eerste vaccinatie.
- *Waar kan ik bijwerkingen melden?*
Bij bijwerkingen centrum Lareb kunnen alle bijwerkingen worden gemeld, zie hiervoor www.lareb.nl

- *Wanneer mag ik mij niet laten vaccineren*
  - Als je koorts (> dan 38,5 graden) of een actieve infectie hebt.
  - Klachten passend bij Covid. Blijf thuis en laat je testen
  - Heb je in de afgelopen 90 dagen toediening gehad van plasma met monoklonale anti-covid-19-antistoffen, is het advies te 60-90 dagen te wachten met vaccinatie, overleg met je behandelend arts wanneer je gevaccineerd mag worden
  - Als je in de afgelopen 4 weken positief getest bent op Covid, je mag je laten vaccineren vier weken na de positieve test.
  - Als je binnen 48 uur een medische ingreep hebt. Er moet minimaal 48 uur tussen vaccinatie en anesthesie zitten.
  - Bij een aangetoonde ernstige allergie voor een van de bestanddelen van het vaccin ([zie bijsluiter](#))
  - Bij een aangetoonde ernstige allergische reactie na een eerdere toediening van hetzelfde vaccin ([zie bijsluiter](#))
- *Kan ik me laten vaccineren als ik een auto-immuunziekte heb?*
Er zijn nog onvoldoende onderzoeksgegevens over de effecten van de vaccins op iemand met een auto-immuunziekte. Overleg hierover met je eigen behandelend arts. Wel zijn mensen met diabetes in de studies meegenomen. Daaruit blijkt dat zij het vaccin veilig kunnen gebruiken en antistoffen maken na vaccinatie.
- *Zijn er contra-indicaties bij bepaald medicijngebruik?*
De meeste medicijnen hebben geen invloed op de vaccinatie. Er zijn een aantal uitzonderingen zoals sommige bloedverdunners of medicatie die het afweersysteem beïnvloeden. Kijk daarvoor bij de vraag over bloedverdunners en de vraag over medicijnen die het afweersysteem beïnvloeden. Als een dokter je na de vaccinatie een geneesmiddel voorschrijft, vertel de dokter dan dat je een coronavaccinatie hebt gehad. De dokter kan hier dan eventueel rekening mee houden.
Klik voor alle contra-indicaties [hier](#) (hoofdstuk 4)

Vragen rondom het vaccineren

- *Wanneer kan ik gevaccineerd worden?*
Zodra Rijnstate vaccins geleverd krijgt voor medewerkers, starten we met vaccinatie. Wie er eerst gevaccineerd worden is afhankelijk van hoeveel vaccins we krijgen. We krijgen beperkt vaccin aangeleverd.
Onderstaande medewerkers komen als eerste aan de beurt
  - een specifieke groep medewerkers die nieuw is ingestroomd op COVID-afdelingen of daar al werkte maar eerder om redenen niet is gevaccineerd
  - overige medewerkers die onmisbaar zijn voor de hoogst urgente zorg (continuïteit van zorg).
Met Managers zorg, RvB en de CMSR is afgestemd wie hiervoor in aanmerking kunnen komen.
We hebben op dit moment niet voor alle medewerkers een vaccin, er worden zorgvuldige afwegingen gemaakt. Het heeft geen nut om te bellen/ mailen wanneer je in aanmerking komt of dat je vindt dat je/ je afdeling in aanmerking komt. als je je in aanmerking komt krijg je hiervoor een uitnodiging via je Rijnstate mail.
- *Wanneer worden alle medewerkers van Rijnstate gevaccineerd?*
De vaccinatiestrategie die de overheid heeft bepaald kun je bekijken op deze [website](#)
- *Ik behoor tot een risicogroep ivm onderliggend lijden, kom ik dan eerder in aanmerking voor vaccinatie?*
Nee, niet via Rijnstate. Het is mogelijk dat je eerder opgeroepen wordt via je huisarts.
- *Wordt er geregistreerd dat ik gevaccineerd ben?*
Ja, in een landelijke database worden je gegevens genoteerd. Hiervoor wordt jouw toestemming gevraagd. Nadat je gevaccineerd bent krijg je een vaccinatiebewijs. Daarnaast registreert TCO dat je gevaccineerd bent. Rijnstate zelf weet niet wie er gevaccineerd zijn.

- *Als ik al corona heb gehad, moet ik mij dan nog laten vaccineren?*
Ja, het advies is om je toch te laten vaccineren (minimaal vier weken nadat je corona hebt gehad).
- *Stel ik heb Corona zonder dat ik het weet, kan vaccinatie dan kwaad?*
Nee, de bijwerkingen zullen niet anders zijn dan de bekende bijwerkingen van het vaccin. Het verloop van de ziekte zal ook niet ernstiger zijn. Het effect van het vaccin zou minder kunnen zijn omdat het immuunsysteem het virus eiwit uit het vaccin sneller opruimt zodat dat niet meer goed het immuunsysteem kan stimuleren
- *Mag ik afzien van vaccinatie?*
Ja, dat mag. We willen geen enkele druk uitoefenen. Je toezegging kan altijd zonder opgaaf van reden ingetrokken worden. Dit zal je nooit en op geen enkele manier kwalijk genomen worden.
- *Wanneer kan ik mijn evt. tweede vaccinatie halen?*
Bij het maken van de eerste afspraak wordt er direct een tweede afspraak gepland.
- *Vanaf welke leeftijd mag het vaccin gegeven worden?*
Vanaf 18 jaar.

Vragen over nadat je gevaccineerd bent

- *Moet je als je gevaccineerd bent bij klachten thuis blijven en je laten testen?*
Ja, ook iemand die gevaccineerd is, moet thuisblijven en zich laten testen als diegene klachten heeft die passen bij corona. Het vaccin beschermt na de tweede vaccinatie voor ruim 90% tegen corona, maar dus niet voor 100%. Ook weten we nog niet hoe lang het vaccin werkt. Het is daarom ook na vaccinatie belangrijk dat je thuisblijft en je laat testen bij klachten die bij corona passen.
Als je binnen een of twee dagen na de vaccinatie last krijgt van milde klachten zoals vermoeidheid, hoofdpijn en koorts kan dit een bijwerking van de vaccinatie zijn. De bijwerkingen gaan binnen enkele dagen over. Heb je naast deze milde klachten óók andere klachten die passen bij corona (zoals verkoudheid, hoesten, benauwdheid of reuk- of smaakverlies)? Of heb je hebt contact gehad met iemand met corona? Laat je dan testen.
- *Mag ik nadat gevaccineerd ben zonder persoonlijke beschermingsmiddelen werken?*
Nee, na vaccinatie gelden nog steeds dezelfde regels rondom persoonlijke beschermingsmiddelen. Het vaccin beschermt na de tweede vaccinatie voor ruim 90% tegen corona, maar dus niet voor 100%. Ook weten we nog niet hoe lang het vaccin werkt. De kans dat je zelf ziek wordt is na vaccinatie veel kleiner, maar het is nog niet duidelijk of je het virus ook niet meer kunt overdragen. Het is daarom ook na vaccinatie belangrijk dat je persoonlijke beschermingsmiddelen blijft gebruiken zoals beschreven in de standaard richtlijnen. Dit beschermt jou, je collega's en je patiënten.
Als er meer bekend is over de effectiviteit van de vaccins, wordt het beleid voor persoonlijke beschermingsmiddelen na vaccinatie mogelijk aangepast.
- *Moet iemand die gevaccineerd is en in nauw contact is geweest met iemand die corona heeft in quarantaine?*
Ja, ook iemand die gevaccineerd is moet thuisblijven en zich na vijf dagen laten testen als diegene in contact is geweest met een persoon met corona. Het vaccin beschermt na de tweede vaccinatie voor ruim 90% tegen corona, maar dus niet voor 100%. Ook weten we nog niet hoe lang het vaccin werkt. Daarom moeten gevaccineerde personen gewoon in quarantaine als zij een huisgenoot of nauw contact zijn van een persoon met corona. Als er meer bekend is over de effectiviteit van de vaccins, wordt het quarantainebeleid mogelijk aangepast
- *Kan de vaccinatie iemand besmettelijk maken?*
Iemand die gevaccineerd is tegen corona kan als resultaat van de vaccinatie geen virus uitscheiden. Het vaccin bevat namelijk geen virus. Het vaccin kan de ontvanger dus niet besmetten met het virus, en zorgt niet voor de aanmaak van virusdeeltjes in het lichaam zelf.

- *Moet een gevaccineerde patiënt verpleegd worden met persoonlijke beschermingsmiddelen?*

Ja, een gevaccineerde patiënt moet volgens de geldende richtlijnen verpleegd worden met persoonlijke beschermingsmiddelen. Vaccinatie beschermt niet voor 100%, dus een gevaccineerde patiënt loopt nog steeds kans om ziek te worden en/of het virus te verspreiden. Voor de veiligheid van de patiënt, de medewerkers, én de andere patiënten moet er daarom ook bij volledig gevaccineerde patiënten persoonlijke beschermingsmiddelen worden gebruikt.

- *Zal iemand die gevaccineerd is, een positieve PCR of positieve antigeentest krijgen?*

Nee, de vaccinatie heeft geen invloed op de testen die gebruikt worden om de infectie op te sporen, zoals de PCR -test en de antigeen-sneltesten.